

שְׂאוּבָה אוֹתוֹ לְזָכוֹת בְּדָבָר עַד
שֶׁלֹא יָבֵא אוֹתוֹ הַדִּין לְעוֹלָם.

שֶׁשֶׁנִּינוּ, בְּשַׁעַר שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא אוֹהֵב אֶת הָאָדָם, שׁוֹלַח לוֹ
דוֹרוֹן, וּמִיֵּהוּ? הַעֲנִי, כְּדֵי לְזָכוֹת
בוֹ. וְכִינּוֹן שׁוֹזְכָה בוֹ, הוּא מוֹשֵׁף
עָלָיו חוֹט אֶחָד שֶׁל חֶסֶד שֶׁנִּמְשָׁף
מִצַּד הַיָּמִין וּפּוֹרֵס עַל רֹאשׁוֹ
וְרוֹשֵׁם אוֹתוֹ, כְּדֵי שֶׁשֶׁשִׁיבָא הַדִּין
לְעוֹלָם, אוֹתוֹ הַמְשָׁחִית יִזְהַר בוֹ,
וּמְרִים עֵינָיו וְרוֹאֶה אוֹתוֹ הַרְשֵׁם,
וְאֵז מִסְתַּלֵּק מִמֶּנּוּ וְנִזְהָר עָלָיו.
מִשׁוּם כֶּף מַקְדִּים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא בְּמַה שִׁיזְכָּה.

וְכֵּן וְרָאָה, כְּשֶׁרָצָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא לְהִבְיֵא דִין עַל סְדָם, זָכָה קָדָם
אֶת אַבְרָהָם וְשִׁלַּח לוֹ דוֹרוֹן לְזָכוֹת
עִמָּהֶם כְּדֵי לְהַצִּיל אֶת לוֹט בֶּן
אָחִיו מִשָּׁם. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב וַיִּזְכֹּר
אֱלֹהִים אֶת אַבְרָהָם וַיִּשְׁלַח אֶת
לוֹט מִתּוֹךְ הַהַפְּכָה, וְלֹא כְּתוּב
וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת לוֹט, שֶׁהָרִי
בְּזָכוֹת אַבְרָהָם נִצַּל. וּמַה זֶה
וַיִּזְכֹּר? שֶׁזָּכַר אוֹתוֹ מֵה שִׁזְכָּה קָדָם
עִם אוֹתָם שְׁלֹשֶׁת הַמְּלָאכִים.

כִּמוֹ זֶה, בֶּן אָדָם שׁוֹזְכָה בְּצַדִּיקָה
עִם בְּנֵי אָדָם, בְּשַׁעַר שְׂדֵי שְׂרׂוּי
בְּעוֹלָם, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא זוֹכֵר לוֹ
אֶת אוֹתָהּ הַצַּדִּיקָה שֶׁעָשָׂה. מִשׁוּם
שֶׁבְּכָל שַׁעַר שׁוֹזְכָה בֶּן אָדָם, כֶּף
נִכְתָּב עָלָיו לְמַעַלָּה. וְאִפְלוּ בְּשַׁעַר
שְׂדֵי שׁוֹרָה עָלָיו, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא זוֹכֵר אֶת אוֹתוֹ הַטּוֹב שֶׁעָשָׂה
וְזָכָה עִם בְּנֵי אָדָם, כִּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
(מְשִׁלֵּי יֵא) וַיִּצְדָּקָה תְּצִיל מִמּוֹת. מִשׁוּם
כֶּף הַקְּדִים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
לְאַבְרָהָם, כְּדֵי שִׁיזְכָּה וַיִּצִּיל אֶת
לוֹט.

וַיִּשְׁקִיפוּ עַל פְּנֵי סְדָם. בֵּא רָאָה,
וַיִּקְמוּ הָאֲנָשִׁים מִשָּׁם, מֵאוֹתָהּ
סְעוּדָה שֶׁתִּקַּן לָהֶם אַבְרָהָם וְזָכָה
בָּהֶם. אַף עַל גַּב שֶׁהָיוּ מְלָאכִים,

דְּאִפִּילוּ בְּזִמְנָא דְּבַעֵי לְמִידָן עֲלֵמָא, אִיהוּ
גָרִים לְמֵאן דְּרַחִים לִיהַ לְמִזְכֵּי בְּמַלְאָה עַד לָא
יִיתִי הַהוּא דִּינָא לְעֵלְמָא.

דְּתַנִּינָן בְּשַׁעַתָּא דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא רַחִים
לִיהַ לְבַר נֶשׁ, מְשַׁדֵּר לִיהַ דוֹרוֹנָא,
וּמֵאן אִיהוּ, מִסְפָּנָא, בְּגִין דִּיזְכִּי בִיהַ. וְכִינּוֹן
דְּזָכִי בִיהַ, אִיהוּ אֲמִשְׁיף עָלֵיהַ חַד חוּטָא
דְּחֶסֶד דְּאֲתַמְשֵׁף מִסְטֵר יְמִינָא וּפְרִישׁ
אַרְיִשְׁיָה וְרָשִׁים לִיהַ, בְּגִין דְּכַד יִיתִי דִּינָא
לְעֵלְמָא הַהוּא מִחֲבַלָּא יִזְדַּהַר בִּיהַ, וְזָקִיף
עֵינָיו וְחָמָא לְהַהוּא רְשִׁימוֹ וְכִדִּין אִסְתַּלֵּק
מִגֵּיהַ וְאִזְדַּהַר בִּיהַ. בְּגִינֵי כֶּף אַקְדִּים לִיהַ
קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּמַה דִּיזְכִּי.

וְתֵּא חֲזִי, כַּד בַּעֵי קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
לְאַיְתָאָה דִּינָא עַל סְדָם, אֲזָכִי קָדָם
לְאַבְרָהָם וְשַׁדֵּר לִיהַ דוֹרוֹנָא לְמִזְכֵּי עִמָּהוּן
בְּגִין לְשַׁזְכָּא לְלוֹט בַּר אַחִיהָ מִתַּמָּן, הַדָּא
הוּא דְּכְתִיב וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת אַבְרָהָם וַיִּשְׁלַח
אֶת לוֹט מִתּוֹךְ הַהַפְּכָה. וְלֹא כְּתִיב וַיִּזְכֹּר
אֱלֹהִים אֶת לוֹט, דְּהָא בְּזָכוֹתֵיהּ דְּאַבְרָהָם
אֲשֶׁתְּזִיב. וּמֵאִי וַיִּזְכֹּר, דְּדָכִיר לִיהַ מֵאִי
דְּאֲזָכִי קָדָם עִם אֲנוּן תְּלַת מְלָאכִין.

בְּגִזְוֵנָא דָּא בַר נֶשׁ דִּיזְכִּי בְּצַדִּיקָה עִם בְּנֵי
נֶשׂא, בְּשַׁעַתָּא דִּינָא שְׂרִיא בְּעֵלְמָא
קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲדַפֵּר לִיהַ לְהֵיָא צַדִּיקָה
דְּעַבַד. בְּגִין דְּבְּכָל שַׁעַתָּא דִּזְכִּי בַר נֶשׁ הָכִי
אֲכְתִיב עָלֵיהַ לְעֵילָא, וְאִפִּילוּ בְּשַׁעַתָּא דִּינָא
שְׂרִיא עָלוּי קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲדַפֵּר לִיהַ
לְהַהוּא טִיבוּ דְּעַבַד וְזָכָה עִם בְּנֵי נֶשׂא. כְּמַה
דְּאֶת אֲמַר, (מְשִׁלֵּי יֵא) וַיִּצְדָּקָה תְּצִיל מִמּוֹת. בְּגִינֵי
כֶּף אַקְדִּים לִיהַ קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאַבְרָהָם
בְּגִין דִּיזְכִּי וַיִּשְׁזִיב לְלוֹט.

וַיִּשְׁקִיפוּ עַל פְּנֵי סְדָם. תֵּא חֲזִי, וַיִּקְמוּ מִשָּׁם הָאֲנָשִׁים. מַהֵיָא סְעוּדָה

זָכָה בָּהֶם. וְכָל אוֹתוֹ מֵאֵכֶל לֹא נִשְׁאָר מִמֶּנּוּ כְּלוּם, מִשּׁוּם אֲבִרְהָם, וְלִנְפוֹתוֹ, שֶׁהָרִי פְתוּב וַיֵּאֲכְלוּ, בְּאֵשׁ שְׁלֵהֶם נֶאֱכַל.

וְאִם תֹּאמַר, הָרִי שְׁלֵשָׁה מְלֶאכִים הֵיוּ? זֶה אִשׁ זֶה מִי"ם זֶה רו"ח. אֲלֵא כֹל אֶחָד וְאֶחָד פְּלוּל בְּחִבְרוֹ, וּמִשּׁוּם כֶּף וַיֵּאֲכְלוּ. כְּמוֹ זֶה (שְׁמוֹת כד) וַיַּחֲזוּ אֶת הָאֱלֹהִים וַיֵּאֲכְלוּ וַיִּשְׁתּוּ. אֲכִילָה וְדֹאִית הֵם אֲכָלוּ, שְׁנֵיזָנּוּ מִהַשְׁכִּינָה. אִף כֵּאֵן וַיֵּאֲכְלוּ - גְרָמּוּ [ג"א גְרָמּוּ רָמּוּ] [לְהַזְזוֹן [מִמֶּנּוּ] מֵאוֹתוֹ הֵצֵד שְׁאֲבִרְהָם נִדְבַק בוֹ, וּמִשּׁוּם כֶּף לֹא הִשְׁאִירוּ כְּלוּם מִמֶּה שֶׁנִּתְּנָן לָהֶם אֲבִרְהָם.

כְּמוֹ כֵּן צָרִיף הָאֵדָם לְשִׁתּוֹת מֵאוֹתָהּ כּוֹס שֶׁל בְּרָכָה כְּדֵי שִׁיזְכֶּה לְאוֹתָהּ בְּרָכָה שְׁלֵמָעֵלָה, אִף הֵם אֲכָלוּ מִמֶּה שֶׁנִּתְּנָן לָהֶם אֲבִרְהָם כְּדֵי שִׁיזְכּוּ לְהַזְזוֹן מִהֵצֵד שֶׁל אֲבִרְהָם, שֶׁהָרִי מֵאוֹתוֹ צֵד יוֹצֵא מִזֶּזֶן לְכָל הַמְּלֶאכִים הַעֲלִיּוֹנִים. וַיִּשְׁקֹפוּ, הַתְּעוּרָרוֹת שֶׁל רַחֲמִים לְהַצִּיל אֶת לוֹט. פְּתוּב כֵּאֵן וַיִּשְׁקֹפוּ, וְכַתּוּב שֵׁם (דְּבָרִים כו) הַשְׁקִיפָה מִמַּעוֹן קִדְשֶׁךָ. מִה לְהֵלֵן לְרַחֲמִים - אִף כֵּאֵן לְרַחֲמִים.

וְאֲבִרְהָם הוֹלֵךְ עִמָּם לְשִׁלְחָם, לַעֲשׂוֹת לָהֶם לוֹיָהּ. אָמַר רַבִּי יִיסָא, אִם תֹּאמַר שְׁאֲבִרְהָם יָדַע שֶׁהֵם מְלֶאכִים, לָמָּה עָשָׂה לָהֶם לוֹיָהּ? אֲלֵא, אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, אִף עַל גַּב שְׂיָדַע [רַגִּיל הוּא לַעֲשׂוֹת לְכָל בְּנוֹי הָאָדָם שְׁמוּמָנִים עִמּוֹ לַעֲשׂוֹת לָהֶם לוֹיָהּ]. [מִה שְׁהִיָּה רַגִּיל לַעֲשׂוֹת עִם בְּנוֹי אָדָם עִשָׂה בָהֶם וְלוֹיָהּ אוֹתָם], מִשּׁוּם שֶׁכֶּף צָרִיף לְאָדָם לַעֲשׂוֹת לוֹיָהּ לְאוֹרְחִים, שֶׁהָרִי הַכֹּל תְּלוּי בָּזָה. וּבַעֲדָה שֶׁהוּא הִיָּה הוֹלֵךְ עִמָּם, הַתְּגַלָּה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֵל אֲבִרְהָם, שֶׁכַּתּוּב וְה' אָמַר הַמְּכַסֶּה אֲנִי מֵאֲבִרְהָם אֲשֶׁר אֲנִי עֹשֶׂה. וְה' - הוּא וּבֵית דִּינּוֹ, מִשּׁוּם שֶׁהַקְּדוּשׁ

דִּאֲתַקִּין לוֹן אֲבִרְהָם וְזָכָה בָּהוּ. אִף עַל גַּב דְּמִלְאָכִין הוּוּ, זָכָה בָּהוּ, וְכָל הַהוּא מִיכְלָא לֹא אֲשַׁתָּאָר מִנִּיהָ כְּלוּם, בְּגִינֵי דִּאֲבִרְהָם, וְלִמְזַפֵּי בֵיהּ, דְּהָא פְתִיב וַיֵּאֲכְלוּ בְּאֵשׁ דְּלֵהוֹן אֲתֵאֲכִיל.

וְאִי תִימָא הָא תֵּלַת מְלֶאכִין הוּוּ. הָאִי אֲשׁ"א. וְהָאִי מִי"א. וְהָאִי רוּחִ"א. אֲלֵא כֹל חַד וְחַד פְּלוּל בְּחִבְרִיהּ וּבְגִינֵי כֶּף וַיֵּאֲכְלוּ. פְּגוּוּנָא דָּא (שְׁמוֹת כד) וַיַּחֲזוּ אֶת הָאֱלֹהִים וַיֵּאֲכְלוּ וַיִּשְׁתּוּ. אֲכִילָה וְדֹאִית אֲכָלוּ דִּאֲתָזְנוּ מִן שְׁכִינְתָּא, אוֹף הָכָא וַיֵּאֲכְלוּ גְרָמוּ (ג"א גְרָמּוּ רָמּוּ) לְאֲתָזְנָא (מִנִּיהָ) מֵהַהוּא סְטָרָא דִּאֲבִרְהָם אֲתִדְבַק בֵּיהּ, וּבְגִין כֶּף לֹא אֲשַׁאָרוּ מִמֶּה דְּיָהִיב לוֹן אֲבִרְהָם כְּלוּם.

בְּגוּוּנָא דָּא בְּעֵי לִיָּה לְבַר נֶשׁ לְמִשְׁתֵּי מֵהַהוּא כֶּסָּא דְּבִרְכָה, בְּגִין דִּיזְפִי לְהֵיָא בְּרָכָה דְּלַעֲיָלָא. אוֹף אֲנוּן אֲכָלוּ מִמֶּה דִּאֲתַקִּין לוֹן אֲבִרְהָם בְּגִין דִּיזְפוּן לְאֲתָזְנָא מִסְטָרָא דִּאֲבִרְהָם. דְּהָא מֵהַהוּא סְטָרָא נְפִיק מְזוּנָא לְכֻלְהוּ מְלֶאכִי עֲלָאִי. וַיִּשְׁקִיפוּ, אֲתַעְרוּתָא דְּרַחֲמֵי לְשִׁיזְבָּא לְלוֹט. פְּתִיב הָכָא וַיִּשְׁקִיפוּ וּכְתִיב הָתָם (דְּבָרִים כו) הַשְׁקִיפָה מִמַּעוֹן קִדְשֶׁךָ. מִה לְהֵלֵן לְרַחֲמֵי אוֹף הָכָא לְרַחֲמֵי. וְאֲבִרְהָם הוֹלֵךְ עִמָּם לְשִׁלְחָם. לְמַעַבְד לוֹן לוֹיָהּ. אָמַר רַבִּי יִיסָא אִי תִימָא

דִּאֲבִרְהָם יָדַע דְּמִלְאָכִין אֲנוּן אֲמָאִי אַעֲבִיד לוֹן לוֹיָהּ. אֲלֵא אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר אִף עַל גַּב דְּהוּא יָדַע (רַגִּיל הוּא לְמַעַבְד לְכֻלְהוּ בְּנוֹי נִשְׂאָ דְּוַסְיָנִין עִמִּיהּ לְמַעַבְד לוֹן לוֹיָהּ) (ג"א מִה דְּהוּא רַגִּיל לְמַעַבְד עִם בְּנוֹי נִשְׂאָ עִבְד בָּהוּ וְאֶלּוּי לוֹן) בְּגִין דְּכֶף אַצְטְרִיף לִיָּה לְבַר נֶשׁ לְמַעַבְד לוֹיָהּ לְאוּשְׁפִיזִין דְּהָא כֻלָּא בְּהָאִי תְלִיא, וּבַעֲוֹד דִּאִיְהוּ הוּא אֲזִיל עִמָּהוֹן אֲתַגְּלִי קִדְשָׁא בְּרִיף

הוּא עֲלֵיהּ דִּאֲבִרְהָם דְּכַתִּיב וַיִּי אָמַר הַמְּכַסֶּה אֲנִי מֵאֲבִרְהָם אֲשֶׁר אֲנִי